

Fegl d'infurmaziun davart il tschains da locaziun

1 Basas giuridicas e directivas

- Art. 8 da las Disposiziuns executivas tar la Lescha chantunala da sustegn (DEtLS; DG 546.270)
- Cifra C.4.1 da las Directivas per la concepziun e per la calculaziun da l'agid social (Directivas da la COSAS)
- Directivas da las vischnancas per ils custs d'abitar

2 Giurisdicziun (selecziun)

Confederaziun

- Sentenzia dal Tribunal federal dals 3 d'october 2018 (8C_261/2018)
- Sentenzia dal Tribunal federal dals 27 da favrer 2015 (8C_805/2014)

Chantun Grischun

- Sentenzia da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun dals 27 da zercladur 2018 (U 18 29)
- Sentenzia da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun dals 13 d'avrigl 2017 (U 16 98)
- Sentenzia da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun dals 7 d'avrigl 2017 (U 16 101)
- Sentenzia da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun dals 21 da november 2016 (U 16 65)
- Sentenzia da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun dals 20 da fanadur 2016 (U 16 37)
- Sentenzia da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun dals 14 d'avrigl 2015 (U 14 92)
- Sentenzia da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun dals 28 da zercladur 2013 (U 13 11)

3 Situaziun da partenza

En la calculaziun dals bains necessaris per viver sto vegnir integrà il tschains da locaziun usità al lieu d'ina abitaziun favuraivla en la grondezza correspundenta da la chasada, plus ils custs accessorics. Custs d'abitar memia auts ston per regla vegnir surpigliads mo fin al proxim termin da disdittga (cf. art. 8 DEtLS).

La cifra C.4.1 da las Directivas da la COSAS fixescha ch'ils custs d'abitar ston vegnir imputads tenor las relaziuns localas. Medemamain imputabels èn ils custs accessorics reconuschids tenor il dretg da locaziun. Cunquai ch'il nivel dals tschains da locaziun è different tut tenor la regiun u la vischnanca, vegni recumandà a l'autorità d'agid social da fixar per ils custs d'abitar valurs maximalas graduadas tenor la grondezza da la chasada. Questas valurs duain vegnir examinadas periodicamain. Las directivas per ils tschains da locaziun na dastgan dentant betg esser qua per

diriger l'arriv u la partenza da personas economicamain deblas, mabain ston vegnir fixadas sin basa da datas da la purschida locala ed actuala d'abitaziuns. Ils custs fin a la valur maximala definida ston vegnir surpigliads. Custs d'abitar memia auts ston vegnir surpigliads fin ch'i stat a disposiziun ina soluziun pli favuraivla raschunaivla. Per regla ston vegnir resguardadas las cundiziuns da disditga usitadas.

Avant che pretender che la persuna midia chasa, sto la situaziun vegnir examinada en il cas singul. Sche la persuna sustegnida refusa da tschertgar in'abitaziun pli favuraivla u da midar en in'abitaziun pli favuraivla raschunaivla ed efectivamain disponibla, pon ils custs d'abitar imputabels vegnir reducids a quel import che resultass, sch'ella abitass en l'abitaziun pli favuraivla. Sche la persuna va a star en in'autra vischnanca, sclerescha il Servetsch social regiunal vertent, sch'il tschains da locaziun futur vegn acceptà en la nova vischnanca. En cas d'ina partenza paja per regla l'autorità d'agid social vertenta il tschains da locaziun sco er las ulteriuras prestaziuns da sustegn per l'emprim mais.

Tenor la giurisdicziun permanenta da la Dretgira administrativa sto la vischnanca definir l'emprim il rom dal tschains da locaziun usità al lieu per la grondezza correspondentada d'ina chasada. En in segund pass stoi vegnir examinà, sch'igl è raschunaivel che la persuna midia chasa. Sch'igl è evident ch'ils custs d'abitar d'enfin ussa n'èn betg usitads al lieu, sto la vischnanca communitgar a la persuna pertutgada l'import maximal dal tschains da locaziun ch'ella accepta tenor il dretg d'agid social. Cun agid d'ina disposiziun stoi ultra da quai vegnir fixà ch'ils custs d'abitar imputabels pon vegnir reducids, sch'i stat efectivamain a disposiziun ina pussaivladad d'abitar alternativa e sch'igl è raschunaivel che la persuna midia abitaziun. Ils custs d'abitar memia auts ston vegnir surpigliads, fin ch'i stat a disposiziun ina soluziun pli favuraivla raschunaivla, tenor l'art. 8 DEtLS dentant per regla mo fin al proxim termin da disditga.

4 Recumandaziun

L'Uffizi chantunal dal servetsch social ha elavurà la suandanta recumandaziun per garantir en il chantun ina pratica uschè unitara sco pussaivel en connex cun la surpigliada dals custs d'abitar. L'autorità d'agid social definescha l'emprim ils custs d'abitar usitads al lieu per las grondezzas correspondentas da las chasadas resguardond las relaziuns dal martgà.

4.1 En cas da l'emprima retratga d'agid material

- Ils custs d'abitar correspundan al tschains da locaziun maximal tenor las directives da la vischnanca u sa chattan sut quel:

L'autorità d'agid social accepta ils custs d'abitar sco usitads al lieu e surpiglia quels cumplainamain.

- Ils custs d'abitar sa chattan sur il tschains da locaziun maximal tenor las directives da la vischnanca:

L'autorità d'agid social examinescha en il cas singul concret, sch'i fiss raschunaivel che la persuna midia abitaziun. Da princip ston vegnir resguardads – ultra da motivs persunals sco sanadad, chaussas socialas, grondezza e cumposiziun da la famiglia, eventualas colliaziuns cun in tschert lieu, vegliadetgna, integraziun – er ils termins da disditga usitads. Sch'i na po betg vegnir pretendì d'ina persuna ch'ella midia abitaziun, sto l'autorità d'agid social surpigliar ils custs d'abitar memia auts.

Sch'i po vegnir pretendì d'ina persuna basegnusa ch'ella midia abitaziun, sto ella vegnir intimada da tschertgar in'abitaziun pli favuraivla. L'autorità d'agid social dispona l'import maximal dal tschains da locaziun ch'ella accepta tenor il dretg d'agid social e fixescha ch'ils custs d'abitar imputabels pon vegnir reducids, sch'i stat efectivamain a disposiziun ina pussaivladad d'abitar alternativa e sch'igl è raschunaivel che la persuna midia abitaziun.

L'autorità d'agid social sto surpigliar ils custs d'abitar memia auts, fin ch'i stat a disposiziun ina soluziun pli favuraivla raschunaivla, tenor l'art. 8 DEtLS dentant per regla mo fin al proxim termin da disditga. Qua ston dentant vegnir resguardadas circumstanças spezialas, sco per exempel la mancanza d'alternativas disponiblas en il segment da pretschs necessari u la refusa d'ina abitaziun pli favuraivla offrìda. Ch'i mancan alternativas disponiblas en il segment dals pretschs necessari po la persuna pertutgada cumprovar cun documentar las stentas ch'ella ha fatg per tschertgar in'abitaziun.

Sche la persuna pertutgada refusa da tschertgar in'abitaziun pli favuraivla u da midar en in'abitaziun pli favuraivla raschunaivla ed efectivamain disponibla, pon ils custs d'abitar imputabels vegnir reducids a quel import che resultass, sch'ella abitass en l'abitaziun pli favuraivla. Sche la reduziun da las prestaziuns chaschuna la perdita da l'abitaziun, porscha l'autorità d'agid social ina collocaziun d'urgenza.

4.2 En cas da sustegns currentes

- La persuna sustegnida ha bandunà senza basegn in'abitaziun favuraivla raschunaivla per ella per ir a star en in'abitaziun pli chara, da la quala ella sa ch'il tschains da locaziun sa chatta sur las directives localas per il tschains da locaziun:

Cun in tal cumportament fa la persuna sustegnida diever en moda abusiva da l'agid social e violescha pia il princip da la buna fai francà en l'art. 5 al. 3 Cst. L'autorità d'agid social competenta ha il dretg da refusar da surpigliar ils custs da locaziun supplementars e d'indemnisar a la persuna sustegnida mo ils custs da locaziun precedents. Quai n'è betg ina reduziun da las prestaziuns, mabain ina refusa d'indemnisar ils custs supplementars, refusond la dumonda da surpigliar ils novs custs da locaziun a maun d'ina disposiziun.

- La persuna sustegnida banduna sfurzadamain u en ina situaziun d'urgenza in'abitaziun pli favuraivla e va a star en in'abitaziun pli chara:

L'autorità d'agid social sto proceder sco en cas da novas personas basegnusas (cf. 4.1.2 qua survart) resp. sto surpigliar ils custs d'abitar memia auts fin ch'i stat a disposiziun in'abitaziun pli favuraivla raschunaivla.

Istorgia da las versiuns dal document

Manual	Data	Versiun	Motiv per la midada / remartga
Chapitel B	7 da favrer 2019	1.0	Emprima versiun
Chapitel B	15 da matg 2019	1.1	Adattaziun dal layout
Chapitel C	27 da november 2020	2.0	Revisiun da las Directivas da la COSAS (1. da schaner 2021)